

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **S. S.**, zastoupený Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 4. 2021, č. j. 41 Az 46/2020 - 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 7. 2020, č. j. OAM-196/ZA-ZA11-ZA05-2020, neudělil žalobci dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „*zákon o azylu*“), mezinárodní ochranu. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu, kterou Krajský soud v Brně (dále jen „*krajský soud*“) jako nedůvodnou zamítl rozsudkem ze dne 7. 4. 2021, č. j. 41 Az 46/2020 – 52.

[2] Při posuzování věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Žalobce z vlasti vycestoval počátkem srpna 2019 na základě českého pracovního víza. O mezinárodní ochranu původně požádal ve Spolkové republice Německo, k posouzení žádosti byla na základě unijních předpisů příslušná Česká republika, která jej v únoru 2020 převzala. Žalobce žádost odůvodnil tím, že mu volala matka, že jej doma hledala policie. Policisté údajně věděli, že žalobce odcestoval do ČR. Měl za to, že návštěva policie souvisí s jeho účastí na protivládní demonstraci v lednu 2019, po které byl předvolán k podání vysvětlení. Policejní složky na demonstraci zaevidovaly všechny účastníky, celkem šlo o asi deset tisíc lidí. Žalobce ve vlasti pracoval pro společnost „*PašaHolding*“, kterou vlastní

manželka prezidenta. Vyjma tohoto předvolání měl žalobce v zemi původu potíže s policií pouze na tržnici, kde prodával zboží. Policisté po něm chtěli úplatky, jinak tam nesměl pracovat. Žalobce vyjádřil obavu, že po návratu do vlasti bude obviněn z držení narkotik či zbraní, což je podle něj v Ázerbájdžánu běžná praxe.

[3] Po zhodnocení výše uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná a rozhodnutí žalovaného shledal v souladu se zákonem, s argumentací v napadeném správním rozhodnutí se přitom ztotožnil. Podotkl, že v obecné rovině je i jednorázová účast na demonstraci uplatňováním politických práv, respektive svědčí o zastávání určitých politických názorů. Žalovaný však na základě výpovědi žalobce správně neshledal existenci odůvodněného strachu z pronásledování. Krajský soud zdůraznil, že žalobce při pohovoru přiznal, že důvod policejní návštěvy u něj doma ve vlasti nezná. Pouze se domnívá, že by mohla souviset s účastí na protivládním mítinku. Tomuto scénáři podle soudu nenasvědčuje to, že demonstrace proběhla v lednu 2019, policisté jej měli navštívit až v říjnu 2019. Mezitím s nimi problémy neměl. Jednorázové předvolání k výsledku bez negativní dohry přitom nelze považovat za pronásledování, nic nenasvědčuje ani hrozbě pronásledování v budoucnu. Krajský soud konstatoval, že i pokud by připustil, že žalobce hledala policie v souvislosti s předchozí účastí na demonstraci, samo o sobě by to nezakládalo důvod k udělení azylu. K tomu citoval judikaturu Nejvyššího správního soudu. Ojedinelý projev politického názoru žalobce nebyl natolik intenzivní, aby založil přiměřenou pravděpodobnost, že bude v domovské zemi čelit negativnímu jednání ze strany státních složek. Krajský soud rovněž nepovažoval za důvodnou námitku, že žalovaný neshromáždil dostatek informací o vlasti žalobce, především ohledně svobody projevu a shromažďování v Ázerbájdžánu. Rozsah, v jakém má žalovaný povinnost získat informace o zemi původu, se odvíjí především od obsahu sdělení samotného žadatele o mezinárodní ochranu. Žalobce v řízení neuvedl skutečnosti, které by nasvědčovaly hrozbě možného pronásledování v souvislosti s účastí na demonstraci, žalovaný proto neměl povinnost obstarat bližší informace o tom, jak orgány veřejné moci v Ázerbájdžánu postihují výkon svobody shromažďování. Krajský soud uzavřel, že žalobce nesplnil podmínky pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany.

[4] Kasační stížnost podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel předně uvádí, že závěry krajského soudu nemají oporu ve spisu. Žalovaný neobstaral relevantní informace o tom, jakým způsobem mohou být v Ázerbájdžánu uplatňována politická práva, krajský soud proto nemohl uzavřít, že u stěžovatele není pravděpodobné, že bude ve vlasti čelit negativním jevům. Skutkový stav věci nebyl ve správním řízení dostatečně zjištěn a tuto vadu krajský soud neodstranil. Navíc nikdo není povinen zpovídat se policii o své účasti na demonstraci, shromažďovací právo má být realizováno bez jakýchkoli omezení. Je všeobecně známo, že Ázerbájdžán je diktátorský stát, ve kterém vládnoucí rodina utvrzuje moc tvrdými represemi.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její zamítnutí pro nedůvodnost a plně se ztotožňuje se závěry krajského soudu v napadeném rozsudku. Žalovaný

pokračování

ve správním rozhodnutí řádně objasnil, že jedinou návštěvu od policie v místě bydliště stěžovatele nelze považovat za pronásledování či vážnou újmu. Stěžovatel nadto přiznal, že skutečný důvod této návštěvy nezná. I kdyby souvisela s jeho účastí na demonstraci v lednu 2019, nelze z toho dovodit, že bude ve vlasti vážně ohrožen. Žalovaný připomíná, že stěžovatel až do srpna 2019 žádné potíže neměl, Ázerbájdžán opustil legálně na základě pracovního víza a policie od té doby navštívila jeho matku pouze jedenkrát. Tato situace se již neopakovala. Úvahy o hrozbě nebezpečí proto žalovaný považuje za spekulativní.

[7] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. (ve znění účinném od 1. 4. 2021, které je relevantní pro projednávanou věc s ohledem na vydání napadeného rozsudku dne 7. 4. 2021, viz přechodné ustanovení v čl. II novely s. ř. s. provedené zákonem č. 77/2021 Sb.) totiž platí, že *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost*.

[8] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech (zde ve věci mezinárodní ochrany) je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Přijatelnost kasační stížnosti by rovněž dle výše citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 zakládala zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného či procesního práva, pokud by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Předně stěžovatel v kasační stížnosti žádný důvod její přijatelnosti neuvádí. Nepředestřel v ní ani žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku soud nedovodil ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu. Stěžovatel v zásadě namítá pouze vadu napadeného rozsudku spočívající v tom, že je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť jeho závěry nelze opřít o důkazy shromážděné v azylovém řízení. Tato vada by – za určitých okolností – mohla založit důvod přijatelnosti. Dále namítá, že žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav věci, což krajský soud aproboval.

[10] Vadu nepřezkoumatelnosti rozsudku však Nejvyšší správní soud neshledal. Rozsudek krajského soudu je řádně, srozumitelně a logicky odůvodněný. Krajský soud v něm dostatečně a přesvědčivě odpověděl na uplatněné žalobní námitky (viz zejména odstavce 18 až 25 napadeného rozsudku). Napadený rozsudek tedy není nepřezkoumatelný

a zdejší soud nezjistil ani žádné jiné pochybení krajského soudu ve smyslu výše uvedeného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 – 39.

[11] Ohledně námitek týkajících se zjištění skutkového stavu věci žalovaným kasační soud odkazuje na své usnesení ze dne 29. 1. 2020, č. j. 2 Azs 210/2019 – 54, v němž vyslovil, že „[j]estliže stěžovatel brojí proti nesprávnému zjištění skutkového stavu, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozsah a správnost zjištění relevantního skutkového stavu žalovaným je otázkou dokazování, které probíhá v každém řízení individuálně; z uvedené individuality pak plyne rozdílná relevance určitých dokazovaných skutečností pro následné právní posouzení, jež je projevem zde dominující zásady volného hodnocení důkazů. Typové důvody přijatelnosti vymezené pod bodem 4) písm. a) a b) usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, se vážou k otázkám právním a jejich řešení právě právním soudem, nikoli správním orgánem“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2019, č. j. 2 Azs 301/2018 – 37). *Tvrzené nedostatky ve zjištění a především posouzení individuálního skutkového stavu věci (otázka věrohodnosti stěžovatele a jím předložených důkazních prostředků) tedy samy o sobě nemohou být vadou, která by byla způsobilá být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti. Krajský soud se pak při přezkoumávání skutkového stavu nedopustil pochybení, která by svojí povahou stála proti samotným základním zásadám přezkumného soudního řízení, a ani napadený rozsudek nevykazuje žádné extrémně závažné nedostatky, které by bylo (jak tvrdí stěžovatel) v rozporu s právem na spravedlivý proces nechat bez povšimnutí.*“ Citované závěry lze analogicky aplikovat i na nyní projednávaný případ. Krajský soud mimo to poukázal na to, že se rozsah (a obsah) shromažďovaných informací o zemi původu odvíjí od sdělení samotného žadatele. Tento závěr judikatury tohoto soudu odpovídá (srov. např. rozsudek ze dne 3. 11. 2011, č. j. 2 Azs 28/2011 – 82). Pro řízení o udělení mezinárodní ochrany nejsou primárním zdrojem informací zprávy o zemi původu, nýbrž právě azylový příběh žadatele. Pokud stěžovatel v dané věci uváděl, že navštívil pouze jedinou protivládní demonstraci, poté několik měsíců žádné relevantní problémy ve vlasti neměl a až po jeho odjezdu jej měli jedenkrát hledat policisté, přičemž se toliko domnívá, že jejich návštěva s účastí na demonstraci souvisí, nelze v rozsahu shromážděných informací, respektive v míře zjištění skutkového stavu *prima facie* shledat závažné nedostatky. Krajský soud se tedy nedopustil zásadního pochybení tím, že aproboval rozhodnutí žalovaného a žalobu zamítl, jak naznačil stěžovatel. Ten navíc, jak je patrné ze správního spisu (viz protokol o seznámení s podklady rozhodnutí ze dne 7. 7. 2020, č. l. 24 spisu žalovaného), doplnění podkladů či jiných důležitých informací pro řízení nenavrhoval.

[12] Špatné poměry v zemi původu či nespokojenost se situací ve vlasti nejsou samy o sobě důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 3. 12. 2020, č. j. 7 Azs 206/2020 – 28, které se rovněž týkalo stěžovatelů původem z Ázerbájdžánu, „[c]o se týče obav stěžovatelů, že jim po návratu do Ázerbájdžánu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ze strany místních policistů, kteří po nich vyžadovali peníze, tyto podle mínění zdejšího soudu samy o sobě (aniž by byly prováděny dalšími relevantními okolnostmi) nenaplňují určitou minimální intenzitu a závažnost újmy, která je typově srovnatelná s intenzitou újmy brozící při nejmírnější azylově relevantní újmě, tj. takové, jež by ještě naplnila znak 'pronásledování' ve smyslu zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 – 52, publ.

pokračování

pod č. 1066/2007 Sb. NSS). S potížemi, které stěžovatelé uvádějí, je možné se setkat i v jiných zemích, s vyspělejším demokratickým systémem. Ustálená judikatura k § 14a zákona o azylu (viz například rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publikovaný pod č. 1840/2009 Sb. NSS) vyhrazuje doplňkovou ochranu pouze pro nejvážnější a bezprostředně hrozící ohrožení života a zdraví žadatele o mezinárodní ochranu, což není případ stěžovateli tvrzených obav.“ Stejně tak zpravidla nezaloží důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany jednorázový incident, zde konkrétně předvolání na policii a jediná návštěva policistů u stěžovatele doma, který nenaplní intenzitu *pronásledování* ve smyslu § 12 zákona o azylu, ani nevykazuje znaky skutečně hrozící *vážné újmy* dle § 14a téhož předpisu (přiměřeně srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 – 41).

[13] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Podle rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu totiž představuje odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost zjednodušený meritorní přezkum, nelze jej proto ztotožnit s jinými případy odmítnutí kasační stížnosti, např. pro neodstranění vad či z důvodů stanovených v § 46 odst. 1 s. ř. s. (viz usnesení ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 – 33, část III. 4.; č. 4170/2021 Sb. NSS). Na danou věc proto nedopadá pravidlo uvedené v § 60 odst. 3, větě první s. ř. s., dle něhož *žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta*.

[15] Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 16. prosince 2021

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu